

יז"ל ע"י מוסדות
שארית ישראל
ווילעדניק בע"ר
קאראסטין
אוקריינא

שארית ישראל

דברי תורה
וסיפורים
מרכיני
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בער
מווילעדניק
צוק"ל

**אור
העבודה**
פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת ה'

**אור
הפרשה**
דברי תורה מרכיני על פרשת השבוע

אמרו רבותינו ז"ל (שבת לד.) 'שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה, [עשרתם, עירבתם, הדליקו את הנר]', בחינת יומו של משיח לא יום ולא לילה, [כמו שכתוב] (זכירה ידז) 'לעת ערב יהיה אור', וזהו 'ערב שבת עם חשיכה', בסוד ב' אלפים ימות המשיח, שמתנוצץ אורו של משיח על ידי צדיקים המתקנין פגם כללות נשמות ישראל.

'עשרתם' היינו התחלת, ועיקר התיקון הוא בתחילה בשפלות עצומה, להחזיק את עצמו לשיריים וכו', ועל ידי זה מביא לבחינת 'ערבתם', שיהיה בבחינת התכללות בנשמת ישראל, בסוד 'כל ישראל ערבים זה בזה', וזהו ענין מיתוק ועריבות הדינין, בהתקשרותן בנשמות ישראל והצדיקים הכוללים, ועל ידי התקשרותן והתאחדותן בנשמות צדיקי הדור המתקנין כל הפגמים – אז 'הדליקו את הנר', שיאיר אורו של משיח בעצמו וכו', וזהו 'הדליקו את הנר', שעל ידי התכללותן בנשמות הצדיקים יאירו וישפיעו להמשיך שפע אורם בכל הנשמות, אפי' נשמות החוטאים, [כמו שאמרו] (ברכות י.) 'חוטאים לא נאמר' [כי אם חטאים].

(עמוד קסח)

'זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל' (שמות ל יג)

הנה כתיב [בתפילת ברכת החודש] 'חברים כל ישראל', וכתיב [בתפילת מנחת שבת] 'אתה אחד וכו' ומי כעמך ישראל גוי אחד' (שמואל ב' ז כג), שזהו עיקר יחוד האמיתי. והנה איתא באלשיך (שמות שם ד"ה זה יתנו), שזהו ענין השקלים מחצית השקל, דהיינו שכל אחד וחד מישראל זה נותן מחצה וזה נותן מחצה – אז יהיו בבחינת אחד השלם.

וזהו מאמר רבותינו ז"ל (מגילה יג:) כשבא המן לשקול אל גנזי המלך, אמר הקב"ה כבר [ה]קדמתי שקלי לשקליו, שזהו ענין בחינת היחוד – בחינת 'גוי אחד בארץ', ואז [כשישראל באחדות] – אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהם, שזהו ענין הרפואה קודם למכה [שכשישראל נותנים מחצית השקל וכל אחד חושב עצמו חצי וחלק מהשני – הרי זה מקדים רפואה למכות שאומות העולם רוצים לתת לנו].

(עמוד רא)

**זמני
כניסת
ויציאת
השבת**

קאראסטין	אנטוורפן	לוטון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
5:28	6:05	5:26	5:29	5:16	5:02	כניסת השבת
6:38	7:15	6:33	6:39	6:16	6:15	יציאת השבת
7:01	7:38	6:55	7:01	6:51	6:54	רכיב תם

ועל ידי זה שיתבונן בחסדי ה' יתברך על עמו ששוכן אתם בתוך טומאותם, איך שהם משוקעים בעמקי הקליפות, אף על פי כן יש לו רשות להתחיל בתפלה ולדבר דבורים ותיבות התפלה הקדושים, ומזה יבוא לידי שמחה שיתענג מרוב שמחה שיש תקוה לאחריתו כי ה' חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח וכו', שמעתי מהצדיק הגדול מורינו הר"ר מרדכי מלעכוויטש נשמתו עדין, שאמר בזה הלשון: "אני שונא את בעלי המרה שחורה שהמה בעצבות תמיד, כי אם העצבות מגודל העוונות", ואחר כך כשיתבונן מגודל חסדו יתברך, איך שהוא יתברך שוכן אתנו בתוך טומאותינו כנ"ל אזי יבוא יגיעו לשמחה עצומה, כמו שקבלנו שהעצבות האמיתית הוא כשבא אחר כך לידי שמחה, ואם לאו אינה אמיתית, כי אם מהתגברות מרה שחורה כנ"ל.

וזהו ענין כובד ראש שקודם התפילה שבא אחר כך ממנה לבחינת שמחה, כמאמר רבותינו זכרונם לברכה, אין עומדין להתפלל אלא מתוך שמחה, שהוא שמחה הבאה מהעצבות הנ"ל, וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה 'רשעים תחילתן שלוה וסופן יסורין, וצדיקים תחילתן יסורים וסופן שלוה', ובקליפה נאמר 'שרי בחבורא וסיים בפרודא', ושחכמים הוא תחילתן יסורים וסופן שלוה, היינו השמחה גדולה בה' שנתהוה מהעצבות וההכנעה כנ"ל.

(עמוד קעז)

בורר (ד)

הדחת כלים

מותר להדיח כלים שצריך להם למחר, וכך יעשה: יוציא מהכיור כל כלי שפוגש ראשונה וידיחנו, אבל לא יוציא את כל הצלחות וידיחים ואח"כ כל הכוסות וכדו'. לאחר שהדיח את הכלי - מותר להחזירו למקומו בעודו בידו.

מותר להוריק את הפסולת ושאריות האוכל מהסירים והצלחות וכדו', ואין בזה משום בורר, וכן מותר לשפוך לכיור פסולת שיש בו משקה באופן שהמשקה מסתנן והפסולת נשארת בכיור.

ברירה בספרים

אסור לסדר את הסידורים והחומשים ושאר הספרים שאוספים לאחר התפילה כל מין במקומו, אלא יקח מכל הבא בידו ויסדרו במקומו

ברם מותר לסדר את הסידורים כדי שיהיו מוכנים למנין השני או לתפילה אחרת שבשבת זו.

מותר להוציא ספר מהארון באופן שניכר עליו מבחוץ איזה ספר הוא, אף שבעתו להשתמש בו לאחר זמן, לפי שאין זו תערובות אלא כל אחד ניכר ועומד במקומו.

הרה"ק ר' יצחק מסטוטשין בהרה"ק ר' משה מראזוודאו
זצ"ל

יום ג' כ"ה אדר א' - הרה"ק ר' אברהם גרשון מקיטוב ב"ר
אפרים זצ"ל

הרה"ק ר' בצלאל יאיר מאלכסנדר בהרה"ק ר' יחיאל זצ"ל

יום ד' כ"ו אדר א' - הרה"ק ר' אליעזר ליפא מחאמעלניק
בהרה"ק ר' אלימלך מליז'ענסק זצ"ל

הרה"ק ר' שלום בהרה"ק ר' יעקב משה מקומרנא זצ"ל

יום ה' כ"ז אדר א' - הגאון ר' יוסף שאול נתנזון אב"ד לבוב
(שו"ת שואל ומשיב) זצ"ל

הגה"ק ר' ישעיה שור אב"ד יאסי ב"ר משה זצ"ל

יום א' כ"ג אדר א' - הרה"ק ר' חיים חייקל מאמדור ב"ר
שמואל זצ"ל

הרה"ק ר' יצחק מאיר מגור ב"ר ישראל (חידושי הרי"ם) זצ"ל

הרה"ק ר' יעקב מנובומינסק בהרה"ק ר' שמעון
מזאוויחואסט זצ"ל

הרה"ק ר' מאיר משאץ בהרה"ק ר' יואל זצ"ל

הרה"ק ר' יהודה משה מאלכסנדר בהרה"ק ר' יחיאל יוסף
(אמונת משה) זצ"ל

יום ב' כ"ד אדר א' - הרה"ק ר' יצחק בהרה"ק ר' חנוך העניך
מאלעסק זצ"ל

יום בהיר אחד ארז מויש'לה את חפציו והודיע לאמו על החלטתו. האם השבורה והנדהמת פרצה בבכי מר, אך הנער היה איתן בהחלטתו. "אל תבייש את אבא עליו השלום", הדהדה זעקת האם אחרי הבן המתרחק...

הנער הגיע אל העיר הגדולה. בתוך זמן קצר ביותר התפרסם שמו בקרב חוגי המוסיקה בעיר, והנער הזר היה ל"כוכב". מכל קצות העיר נהרו אנשים כדי לחזות בנער הפלא, בעל קול הכינור, שהופעתו הרעישה את העיר. אך מאחורי הפאר וההדר, נשאר מויש'לה יהודי מיוסר. מצפונו לא נתן לו מנוח. בלילות היה מופיע בחלומותיו האב הדואב, ומפיל את תחנוניו לפניו שישבו מדרכו הנלוזה.

היה זה ערב אחד. ערב שבו היה אמור מויש'לה להופיע בהופעה גדולה ומיוחדת. האולם הענק היה מלא וגדוש מעריצים משולהבים. התזמורת פצחה בנעימה שקטה, והכול ציפו לזמר המופלא שיעלה על הבימה ויצטרף אליה בשירתו.

מויש'לה עמד על הבימה שחוח קמעה. ראשו היה מושפל ועייניו הביטו נכחו. גם בקבוק המשקה החריף שנטל באותו יום כדי לסלק את ייסורי מצפונו לא הועיל.

מחשבותיו נשאוהו הרחק. אל ימי לימודיו ב'חדר'. אל החזרות אצל חזן העיירה. והנה הוא רואה את עצמו אצל הרבי הקדוש מטאלנא. החזן מזמינו לגשת ולשיר 'כבקרת', אך הוא חומד לו לצון ושר דווקא 'הבן יקיר'.

והרבי מבקשו לשיר בשנית ובשלישית את הניגון...

בעודו שקוע בשרעפיו סימן לו המנצח לפצוח בשירתו. הכול התבלבל במוחו. הוא שכח היכן הוא נמצא, נדמה היה לו שהוא עומד מול הרבי. מבלי-משים פצח בשירה אדירה: "הבן יקיר לי אפרים".

הקהל נדהם. התזמורת פסקה מנגינתה. לא חלפו רגעים ספורים וקריאות לעג נועמות החלו להישמע. אך מויש'לה לא ראה ולא שמע מאומה. קולו הסתלסל: "רחם ארחמנו נאום ה'".

המנצח קרב אליו סמוק פנים ונהם באוזנו: "ברח מכאן, אם חייך יקרים לך". בצעדים כושלים שירך הבחור את רגליו מן הבימה והסתלק מבעד לדלת האחורית. כל עוד רוחו בו ברח מעיר החטאים. ימים ולילות הלך, מבלי דעת לאן. ובעודו בורח, ברח גם מדרך השקר והזיוף וממעשיו הרעים שבהם שקע במשך שנים רבות.

היה זה בשבת אחת בעת רעווא דרעוין בזמן הסעודה השלישית בבית-מדרשו של הצדיק רבי דוד מטאלנא. אל בית-המדרש נכנס צעיר קרוע ובלוי, עייניו אדומות ופניו נפולות. היה זה מויש'לה בעל-התשובה.

בעיירה טאלנא היה ידוע ר' יענקל כבעל תפילה מפורסם, מחונן בקול נעים וערב, וגם חסיד בכל נימי נפשו, ומסתופף אצל הרה"ק רבי דוד מטאלנא זיע"א. תפילתו עשויה הייתה להפשיר מקרירותו גם לב-אבן. הוא ניחן בקול ערב ועמוק, ובעיקר ברגש שהרעיד את הלבבות. במיוחד מפליא היה בתפילתו אצל רבו הקדוש, אליו היה נוסע מדי שנה לימים הנוראים. שם, בדבקות עצומה ובלב לוחט, הייתה משתפכת תפילתו וגורמת נחת-רוח עילאית לרבו.

צעיר לימים היה ר' יענקל כאשר חלה בדלקת-ריאות קשה. המחלה התיישה את כוחותיו, אך כשקרבו הימים הנוראים ניסה בכל זאת להכין את עצמו לקראת תפילתו אצל הרבי. יושב היה ומסלסל בקול שבור "הבן יקיר לי אפרים". אך באותה שנה כבר לא הגיע אל הרבי. ימים מספר לפני ראש-השנה נפטר והניח בן קטן, מויש'לה שמו. הכול כינהו "בעל קול הכינור". כילד פעוט היה יושב ומאזין למנגינותיו של אביו וקולט אותן בדייקנות מפליאה. שובב לא-קטן היה הילד. מלא מרץ ורוח-נעורים.

המבוגרים לא פסקו מלייסר את היתום הקטן בדברי תוכחה, אך הדבר לא מנע ממנו לעשות מדי פעם מעשי קונדס שונים ומשונים. מאמצו העיקרי היה חזן העיירה. למרות משובותיו ותעלוליו, לא היה החזן יכול לוותר על קולו המופלא של הילד הצעיר, וצירף אותו למקהלתו. בפרוס הימים הנוראים, כשנסעו החזן ומקהלתו לטאלנא, נסע עימם גם מויש'לה. תפקיד הסולן יועד לו, כדבר המובן מאליו.

בעמדם לפני הרבי, נרגשים ויראים, סימן החזן למויש'לה לפצוח בניגון החדש שהולחן במיוחד לימים הנוראים – "כבקרת רועה עדרו". מויש'לה פסע בטוחות, נעמד ופתח ב... "הבן יקיר לי אפרים". החזן נדהם. ניסה 'להזכיר' לילד כי הקטע הוא "כבקרת", אך מויש'לה ליכסן אליו מבט מיתמם, עצם את עיניו והמשיך בשירת "הבן יקיר", אותו ניגון שהלחין אביו בימיו האחרונים.

החזן רתח מזועם, אך כאשר סיים מויש'לה לשיר, פנה אליו הרבי וביקשו לחזור על הניגון. עצם הרבי את עיניו והאזין בדבקות עצומה לשירת הילד. כשסיים, ביקשו לחזור על הניגון בשלישית. עייניו של הרבי היו רטובות מדמעות. הוא הביט במויש'לה במבט חודר ואמר: "יהי רצון שבזכות נגינתך השמימית, ייצאו מפידך אך ורק ניגוני-קודש ושלא תילכד בפח-יוקשים".

חלפו הימים והשנים. ברחוב היהודי השתוללה מלחמת תרבות – אנשי ההשכלה מזה ויראי-ה' מזה. המשכילים שמו עינם בנער הפיקח ובעל הקול המופלא. הם פרשו לפניו את הטוב הגדול הצפוי לו אם ייצא מן העיירה היהודית אל העולם הגדול.

חלפו כמה דקות, והחולה מבקש שיעזרו לו לקום מן המיטה כי רוצה הוא ללכת לבית רבינו. הנוכחים עזרו לו לרדת מהמיטה, ותמכו בזרועותיו והובילוהו אל בית הרבי. רבינו ביקש לו שישב והחל לשוחח עמו. בין הדברים אמר רבינו: אני אשאר בעל מופת, ואתה תבריא אי"ה. למותר לציין שכדברי רבינו כן היה, וכעבור ימים אחדים חזר החולה לשעבר אל ביתו לחיים ולשלום.

•

פעם נטתה עגלתו של רבינו מן הדרך, ואחר שתעזו זמן רב הגיעו לביתו של יהודי שהחזיק בית מזיגה, ביקשו ממנו האנשים שיאפשר להם ללון בביתו, אולם בעל הבית מיאן, והנוסעים נאלצו להמשיך בדרכם. כשהגיעו לזביווסצינע [הסמוכה לאיקארוסט], יצא לקראתם מוכסן העיררה וקיבלם בכבוד גדול.

רבינו שהה בביתו כחודש ימים, וכמעט שלא רצה לעזוב את זביווסצינע מרוב שמצאה חן בעיניו הטהורות. לפני שחזר לוילעדניק בדרך רבינו את המוכסן בכל הברכות, ואילו אותו מוזג שלא רצה לארח את רבינו ואנשיו חלה ונפל למשכב.

נסעה אשתו של המוזג אל רבינו לבקש את סליחתו ולקבל ברכה לרפואת בעלה, השיב לה רבינו כי על כבודו הוא מוחל, בלב שלם, אבל על כבוד התורה שנתבזתה אינו רשאי למחול, ואם ירצה השי"ת הרי שהוא בעצמו כביכול ימחל לו.

•

פעם נתכנסו כמה מחשובי חסידי ליובאוויטש, שנהגו לנסוע אל רבינו, כדי לכתוב את דברי התורה ששמעו מפי רבינו. הרגיש רבינו הק' במעשיהם ושלח אליהם את גבאז לומר להם כי אין דעתו נוחה כמך שכותבים את דברי תורתו, ושידעו כי אפילו למלאכי מרום ושרפי קודש אין השגה בדברי תורתו. ואף הוא עצמו אינו יודע אלו דברים ישים ה' בפיו קודם שפותח באמירת דברי התורה, והשכינה היא שמדברת מתוך גרונו.

סיפור נורא מובא בספר 'סיפורי נפלאות' ששמע בעל הספר מהמשמש בקודש הרה"ח רבי שלמה ניסן ז"ל. וכה סיפר: פעם אחת בא מהעיר זלטיפולי יהודי שהיה חולה, ביחד עם רעייתו, לבקש ברכה מרבינו זי"ע לבריות גופא. הם התאכסנו אצל הגבאי הרה"ח ר' קלמן. כעבור זמן מה נגמר להם הכסף שהביאו איתם. על אף שבאו לוילעדניק עם סכום הגון, מכיון ששהו שם זמן רב כלה ממנום.

באו השניים אל רבינו זי"ע ואמרו לו שתם כספם. אמר להם רבינו זי"ע שהאשה תמשכן את תכשיטיה, והכסף שתקבל תמורתו תחלק לשניים. חלק אחד תיקח לעצמה ובכך תממן את נסיעתה חזרה לביתה, והחלק השני תשאיר לבעלה, משום שעדיין זקוק הוא להישאר בוילעדניק זמן מה.

עשתה האשה כדברי רבינו ושבבה לביתה, והבעל החולה נשאר בבית הגבאי הרה"ח ר' קלמן. הימים חלפו ועברו, ומצב החולה הלך והתדרדר, עד שביום אחד הורע מצבו עד שלא היה יכול להוציא הגה מפיו. השעות נקפו, ור' קלמן נוכח לראות שמצב החולה קרוב לגסיסה. או אז אץ רץ אל בית רבינו בבכיות ותחנונים, וכה זעק במר ליבו: המבלי אין קברים בזלטיפולי עד שהוצרך החולה לבוא לוילעדניק?! הרי הוא כבר קרוב יותר למיתה מחיים.

שמע הרבי את דבריו, ואמר לו: אינך דובר אמת! אדם זה צריך עדיין לחיות, ובעזרת ה' עוד יחיה רבות בשנים. ועתה, לך אליו, ואמור לו שהנני מצווה עליו שיבוא הנה!

כששמעו זאת ר' קלמן ושאר הנוכחים, חייכו במבוכה וחשבו לעצמם שכנראה רבינו לא הבין את חומרת מצב החולה, וכי הוא גוסס. רבינו הבחין בתגובתם ואמר להם: אין זה העסק שלכם! אליכם לילך אל החולה ולמסור לו את דברי.

הלך ר' קלמן אל החולה וגחן אל אוזנו והשמיע לו את דברי הרבי. למרבה התדהמה פקח החולה את עיניו ואמר: אין בי כח ללכת עד לבית הרבי. הנוכחים שפשפו את עיניהם, וחשבו שחולמים הם.

